

si pač mislil, boljše, da grem tje, kjer se kaj dobi. In to dobroto si Slovencem lepo poplačal pri tukajšnji zadnji občinski volitvi, da si na tako »künstni form« pomagal Nemcem do zmage in nas tudi zagotovil, da bodeš se tudi znanprej vedno tako »pošteno« delal. Kar se tiče tvojega obrekovanja in kričanja po krčmah, pa poslušaj: Stari pregovor pravi: da je človeku treba le toliko usta odpreti, kolikor si upa požreti. Ti pa vselej svoje čeljusti preširoko odpiras, ker si misliš, da bodeš več požrl. Pa ne vemo, če boš mogel; kajti mi bodemo ti še dali dosta požirati, ako ne bode že skoro konca tvojemu čvekanju po krčmah!

Iz Jarenine. (O napisih.) O letošnjih krasnih velikonočnih praznikih se napotim po okrajni cesti, katera pride iz severne strani od Sv. Ilja v Jarenino, da se prepričam o tamošnjih narodnih razmerah. Pa me že koj pri začetku osupne občinska tabla, na kateri se naznanja v nemškem jeziku, da je tukaj kraj in občina Jarenina. Pa se še pozna, da je bil nekdanj še tudi slovenski napis, pa tega je poprejšnji Jareninski »strah« dal izbrisati in napisati samo nemškega. Zeleti bi bilo, da bi sedanje slavno občinsko predstojništvo zopet blagovolilo tje napraviti tudi slovenski napis. — Zdaj pridem mimo izglednega Verblachovega gospodarstva, pri katerem bi se mogel katerisibodi slov. gospodar učiti praktičnega gospodarstva, in zdaj sem pred eno nadstropno hišo, katere pa bi se najrajši izognil, ker tukaj je dobro znani Jareninski kovač, o katerem nekateri pravijo, da mu je od samega sovraštva do Slovencev brada osivela. Pa pri sosedni hiši se mi srce razveseli, ko se mi napis »čitalnica« nasproti smehlja. Napotim se koj noter, ker tukaj je sedež kmečkega bralnega društva, pa žal, da je vse premalo obiskovana, saj ima mnogo časnikov na razpolago, pa malokdaj je najti novih, ker neka oseba jih vselej vse vkup pobere in jih odnese domov na veliko nevoljo udov. Odbor je že izdal nekaj ukazov, da se časniki ne smejo odnašati, in so vsi ukazi na steno pribiti. Pa pustimo to, oglejmo si še druge nemške napise, ki so se zadnji čas v Jarenini pomnožili, kakor gobe v deževnem vremenu. Pri krčmarju, ravno nasproti velikim cerkvenim vratom, visi čisto nov nemški napis: Ig. Kramberger, Kleidermacher. Menili smo, da je ta mož narodnjak, pa zdaj vemo, da ni, ker drugače bi ne obesil nemškega napisa na steno, in smo slišali, da bi se še rad nemški učil, ker še do sedaj ne zna, menda zato, da bi mogel svoj nemški napis raztolmačiti. Zanimiv pa je napis zraven gornjega peka: Frau Johanna Baumann, geprüfte Hebamme. Kdo pa je ta »frauva«, ki ima ta napis z zlatimi črkami? To je neka neomožena ženska z dvema otrokoma, ki je tukaj za babico. Tudi na spodnji strani je nemški napis: Georg German, Kleidermacher. Tudi temu svetujemo, da ga odstrani, drugače utegnemo kaj o njem povedati. Potem še je pri hiši pod pokopališčem nemški napis: »Natural-Verpfleg-Station«, tega pa pustim na miru, ravno tako še par drugih nemških napisov; samo toliko še hočem reči: Ljubi Slovenec! Na kateri hiši vidiš le nemški napis, tam ne smeš iskati svojih prijateljev.

F. B.

Iz Majšperga. (Odgovor) dopisniku gasilnega društva v Šikolah v številki 20. »Slov. Gospodarja«. Gasilno društvo povdarja, da meni ni znana daljava iz Šikol v Medvece. Vsak zdravi človek pride lahko v gradem potu eno uro, tisti dan je pa bilo lepo vreme in dobra steza, da že dolgo ne tako. Mislim, da ne nosite svoje brizgalnice na hrbtu, temveč jo s konji peljate. Zatorej, če jaz o lepem vremenu in potu pred eno uro pridem, gotovo bi Vi tudi s konji v pol uri lahko privozili. Mislim pa tudi, da Vas je večje število pri društvu ne samo en par, kajti tako društvo, kakor je bilo

iz Šikol v Medvece dne 15. aprila prihitelo, prihitelo je tudi iz vsake kočice, saj bi Vas bil na prste ene roke preštel; pač bilo jih je nekoliko iz Cirkovic, katerim bodi izrečena zahvala. Res ni, da bi bilo toliko pomanjkanje vode, ker dva še precej velika potoka skozi vas tečeta; ko bi ju bili zaježili, bilo bi vode dovolj za Vašo brizgalnico, tudi vodnjakov je več v vasi. Res tudi ni, da bi se očitalo, da bi bili gasilci krivi ove vrednosti, ki se je našla po g. likvidatorju na zavarovanih predmetih, kateri so bili ognja rešeni. Pač je res, da je sam g. likvidator rekel, da zato niste prišli z brizgalnico, ker mislite, da Medvečani tako radi vidijo, da njim poslopja do tal zgoré, kakor nekateri poljanci. Zatorej bodite mirni ter se pri drugi taki neboditrebni priložnosti bolje izkažite, da ne bodemo tega več preresetavali. Z—o.

Iz Braslovč. (Pojasnilo) gospodu dopisniku v 20. številki »Slov. Gospodarja«. Na dan zborovanja podružnice sv. Cirila in Metoda sem podpredsedniku, g. Prislanu, gotovi zadržek naznanil, zakaj da se zborovanja nisem mogel udeležiti, kar se lahko primeri, z opazko, da kar zborovanje sklene, sem zadovoljen in letnino plačam. Kdor hoče pobegniti, mora na mesto priti, jaz pa nisem prišel, zatorej tudi pobegniti nisem mogel. Naj tudi cenjenemu g. dopisniku opomnim, da kar obstoji podružnica v Braslovčah, sem vsakoletni ud z uplačilom. Najboljše je, da se drug odbor voli, in daj Bog, da bode ta za dobro stvar mogel več storiti, kakor dosedanji!

Denarničar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V soboto bode v državnem zboru volitev odposlancev za letošnje delegacije, ki bodo šle v jeseni. Taistega dne bode končano sedanje zborovanje poslanske zbornice. Zdaj zboruje tudi gosposka zbornica, da potrdi državni proračun. — Nekateri bi radi, naj grof Hohenwarth več ne bode vodja konservativnih poslancev; ali le-ti so mu dali zaupnico.

Češko. Brezverski socialisti imajo 25 časopisov, ali tudi verni delavci niso brez časnikov; ravno te dni je začel izhajati četrti list za krščanske socialiste. Tudi pri nas Slovencih bi bilo treba dobrega delavskega lista. — Vsled samo čeških uličnih napisov so v Pragi samo zmešnjave.

Galisko. V Levovu bode nadvojvoda Karol Ludovik v cesarjevem imenu dne 5. junija otvoril deželno razstavo. K tej slavnosti pridejo ministri Falkenhayn, Jaworski in Bacquehem in razven vseh poljskih poslancev tudi več drugih. Svetli cesar obiščejo razstavo dne 7. septembra.

Tirolsko. Nemci se pritožujejo, da jih Italijani vedno bolj in bolj v tej kronovini izpodrivajo. — V Inomestu imajo hrvaški vseučiliški dijaški društvo »Velebite«, ki izvrstno deluje.

Štajarsko. Štajarska hranilnica je za vinogradnike, ki hočejo nasaditi ameriške vinograde, dovolila 100 tisoč gld. Do zdaj je dobilo 550 vinogradnikov posojila 47 tisoč gld. Pogoji za obrestovanje in vračilo posojila so jako ugodni.

Koroško. Nadučitelj J. Stelzl v Borovljah je imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za Rožek, Podkloster in Trbiš. — Ker je jeden državni poslanec umrl, jeden pa odstopil, bodo kmalu dopolnilne volitve in sicer v kmečkih občinah. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi v nedeljo 3. junija v Ločah pri Gromatarju shod z zanimivim vsporedom.

Kranjsko. Meseca julija bode profesor Šuklje na večih mestih svojega volilnega okraja imel shode. Koliko zaupnic bode dobil? — Društva »Sokol«, »Slavec« in »Ljubljana« napravijo 3. junija iz Ljubljane izlet v Novo mesto po železnici, ki se 31. t. m. otvori. — Na Ljubljanski obrtni šoli bode zanaprej tudi oddelek za cerkveno podobarstvo, katero bo podučeval domači kipar, g. A. Gangl.

Primorsko. Trudoljubivi poslanec Spinčič, poprej profesor, dobi letne pokojnine 1000 gl. — Italijanski mestni očetje v Trstu še vedno nečejo ustanoviti v mestu nobene slovenske ljudske šole, in vlada niti prsta ne gane! — V Trstu se zelo množijo samomori; manjka sv. vere in krščanske potrpežljivosti.

Hrvaško. Slavna »Hrvatska Matica« je letos par knjig izdala, kjer se očitno širi brezverstvo. To nikakor ni prav! — Sabor se snide bržčas 18. junija. Najvažnejši razgovor bode o premembi mestnega reda. S tem hočejo madjaroni po vseh hrvaških mestih dobiti vajeti v svoje roke.

Ogersko. Ministerski predsednik, Wekerle, je bil ta teden dvakrat pri svetlem cesarju na Dunaju; pravijo da zaradi civilnega zakona. — V Kološu je obsojenih po tritedenski obravnavi 13 najodličnejših rumunskih rodoljubov na 5 let do 2 meseca zapor in na povrnitev stroškov 3238 gl. Ves rumunski narod je vsled te grozne krivice sila razkačen. Madjari še bodo to obžalovali; ker tudi Slovaki so dovolj probujeni.

Vunanje države.

Rim. Papež so prekonizovali ali potrdili škofa dr. J. Posilovića za nadškofa v Zagrebu, in dekana Andr. Šterka za škofa na Krku.

Italijansko. Poslanec Imbriani je v poslanski zbornici vprašal vlado, kaj misli ona storiti glede na dogodke v Kološu v varstvo Rumunov in sploh vseh latinskih narodov v Avstro-Ogerski. Crispi prav pametno odgovori, da nič ne more reči na to. Kaj pa brigajo Italijane naše, če tudi krivične zadeve? Grda prevzetnost!

Francosko. Ministerstvo je odstopilo, ker ni privolilo, da se naj delavci državnih železnic združijo v sindikate ali društva. Predsednik republike, Carnot, še nima novih ministrov, ki bodo pa v jeseni tako morali z njim odstopiti.

Rusko. Doslej so posanezni ministri imeli pravico, da so imenovali nižje uradnike. Car pa je sedaj odredil, da je sestaviti pod njegovim nadzorstvom stoječo komisijo, ki bode predlagala imenovanje uradnikov, da pri tem ministri nič ne bodo imeli govoriti. Ministri s tem izgubijo veliko predpravic in upliva na uradnike.

Bolgarsko. Knez in kneginja sta se iz našega cesarstva povrnila v glavno mesto Sredec. Vsi ministri in mnogo ljudstva so ju na kolodvoru pozdravili, le prvega ministra, Stambulova, ni bilo; ta je pre bolen; le kuja se, ker je drugi dan z vsemi ministri odstopil.

Srbsko. Mir v tej državi se hoče s silo ohraniti. Med ljudstvom mora močno vreti, ker je vlada dala zapreti 19 radikalnih poslancev. Po ustavi iz leta 1869 ima kralj skoro vso moč v svojih rokah; ko bi le mladi kralj imel dobre svetovalce!

Brazilijsko. Dne 15. t. m. je bil hud boj med uporniki in vladnimi vojniki pred San Salvadorjem. V tej bitki je padlo 3000 mož in mnogo je ranjenih. — Slovenci, če bi Vas kak angelj vabil v Brazilijsko, ne pojdit! Če bode letos prišel k Vam kak agent, pokažite mu vrata!

Za poduk in kratek čas.

Turki na Dravskem polju.

Zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.

(Dalje.)

Leta 1396. je bilo za Dravsko polje vsekako osodopolno, in treba je bilo mnogo mirnih in rodovitnih let, da bi se od sovražnikov povzročena škoda mogla vsaj za silo popraviti. Bila je torej sreča za Ptuj in okolico, da je minolo blizu 80 let, preden so turški konji zopet teptali zelene livade Dravskega polja. V tem času so si prebivalci s pomočjo dobrotljivih sosedov postavili nova bivališča, in početkom 15. veka, — v letih 1412, 1413 in 1415 se je iz razvalin starodavne romanske cerkve povzdignila tudi sedanja veličastna cerkev Sv. Jurija v Ptuj.

Oroslanu, ki je okusil gorko človeško kri, ni zapati, da-si je ukročen, tem manj se je bilo zanesti na divjega Turka, ki je planil zdaj sem, zdaj tje ter davil in grabil po stari navadi. Zato so se, kakor drugod, pripravljali tudi na Dravskem polju na zopetni obisk nepovoljnega gosta. Ne le, da so mesto Ptuj z nasipi, novim in visokim zidom obdali, postavili so tudi okoli cerkve močno zidovje, da bi v časih sovražnih napadov našli za njim varno zavetje. Na hribe in gore so nanosili kupe drv, da bi je, kedar se bode Turek zopet v deželi prikazal, užgali in s tem daleč na okolo znamenje dali, naj se starčki, žene in otroci urno odtegnejo in poskrijejo, mladeniči in moške pa na določenih prostorih oboroženi zberejo. Pripravili so si puške, sablje in vsakotero orožje; kjer pa tega ni bilo, imeli so pripravljene vsaj debele, iz najtršega lesa narejene »tolkače« in močne, z dolgimi žrebli obite »porate«.

Pa kaj je maral Turčin za take in enake priprave; kakor v teku let mnogo drugih krajev, obiskal je leta 1475. tudi Dravsko polje. Dne 14. avgusta je prirazilo okoli 12.000 divjakov do Ptuja in ker se mesta niso mogli polastiti, razsajali so toliko grozovitneje po okolici, zlasti po Gornjem Dravskem polju in za Pohorjem do Lembaha. Kamor je ljuti sovražnik prišel, ukončal je vse, in za njim so matere, ki so se bile v naglici poskrile, pobirale koščke svojih otrok, katere so Turki bili razsekali. Ko sta se približala štajarski in koroški stotnik, umaknili so se nepovabljeni gostje naglo proti Savi do blizu Brezic, zapustivši za seboj znamenja nečloveške krutosti. Kmalu potem dospeli so še Kranjci in združeni hočejo krščanski junaki pri Sotli zastaviti Turkom pot. Toda bilo jih je premalo. Mnogo plemenitnikov, se več prostakov žrtvovalo je ondi za vero in domovino življenje.

Tudi l. 1479. okusili so naši kraji turško grozovitost. Avgusta je namreč iz Medjimurja prihrulo zopet več tisoč Turčinov na Dravsko polje naravnost pred Ptuj, a meščani so z okoličani branili mesto s tolikim pogumom, da je sovražnik moral sramotno odlaziti. Ves razkačen obrnil se je na severovzhodno stran, puštošil po Ljutomerskih gorah ter se pri Ljutomeru, katerega je požgal in do tal razdjal, združil z drugo četo, ki je po Murskem polju plenila in morila.

Cez četrta leta, — namreč l. 1483. prišli so besni Osmani zopet gledat, so-li Dravski poljanci v zadnjih letih si kaj prigospodarili. Pozno v jeseni so prihruli za Dravo do Ptuja ter pobravši, kar se je v naglici dalo, odšli nazaj na Hrvatsko.

Sedaj je bil deset let mir, a l. 1493. je Dravsko polje znova stokalo pod kruto turško silo. Meseca avgusta prilomastil je grozoviti Jakub paša, — poturčen Slovan, z 8000 konjiki iz Hrvatskega na Štajarsko ter požigajoč vihral nad Ptuj, kjer se je nadjal bogatega